

Zelfscan verantwoord composteren

Voor bollenkwekers en akkerbouwers
Pilot Den Helder, Schagen en Hollands Kroon

12 aandachtspunten om bodem- en waterverontreiniging -en boetes - te voorkomen door verantwoord composteren.

Geachte heer, mevrouw,

Ongetwijfeld streeft u naar het voorkomen van bodem- en waterverontreiniging. Schoon water en een gezonde bodem zijn goed voor mens, plant en dier en is cruciaal voor een florerende agrarische sector. U kunt daaraan bijdragen door uw compost verantwoord op te slaan. Op die manier voorkomt u dat er schadelijke stoffen (meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen en zware metalen) uit de composthoop met het percolaatwater in de bodem of in het grond- en oppervlaktewater terechtkomen. Ook kunt u ontoelaatbare geurhinder voor de omgeving voorkomen.

Deze zelfscan is een hulpmiddel om zelf te onderzoeken of u verantwoord composteert. De scan is bedoeld voor composthoppen

die bestaan uit minder dan 50% hulpstoffen (zoals mest, stro, houtsnippers, gras) en tijdens het composteren 1 of 2 keer per week worden omgezet. Er bestaat ook een zelfscan voor verantwoorde opslag van 'mest', voor opslagen (agrarische bedrijfsstoffen) die bestaan uit meer dan 50% hulpstoffen.

De 'Zelfscan verantwoord composteren' wordt u aangeboden door de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Milieupolitie, gemeente Den Helder, Schagen, Hollands Kroon, LTO Noord en KAVB om het milieu te sparen en boetes te voorkomen.

Puntentelling

Heeft u 32 tot 36 punten behaald?

GEFELICITEERD! U composteert verantwoord en voorkomt bodem- en waterverontreiniging. U heeft uw bedrijfsvoering op dit punt uitstekend voor elkaar!

Heeft u minder dan 32 punten behaald?

LET OP: u loopt kans op een boete.

Tref maatregelen en neem u voor volgend jaar alles op orde te hebben.

Vragen of hulp nodig: post@hknk.nl of info@rudnhn.nl

Tegen overtredingen kan bestuursrechtelijk en strafrechtelijk opgetreden worden.

Via bestuursrecht wordt de overtreding ongedaan gemaakt en met strafrecht wordt de overtreding bestraft.

Gedetailleerde info vindt u via www.infomil.nl onder het Activiteitenbesluit.

Wij hopen dat deze zelfscan u helpt bij het verantwoord composteren. Door deze scan uit te voeren en maatregelen te treffen voorkomt u bodem-, grond- en waterverontreiniging en boetes als gevolg van overtredingen van de wettelijke voorschriften uit het Activiteitenbesluit Milieubeheer, de Waterwet en de Wet bodembescherming.

Voer nu de zelfscan uit door aan te kruisen wat van toepassing is. Bij 0 punten leest u telkens wat u kunt doen om de situatie te verbeteren. Onder elke vraag staat een toelichting.

1. Bevat mijn composthoop meer dan 50% hulpstoffen zoals mest, stro, houtsnippers, gras?

Ja Gebruik de zelfscan verantwoorde mestopslag (agrarische bedrijfsstoffen). Een composthoop die uit meer dan 50% hulpstoffen bestaat, valt onder agrarische bedrijfsstoffen. **0 punten**

Nee **2 punten**

i Een composthoop die uit meer dan 50% hulpstoffen bestaat valt onder agrarische bedrijfsstoffenopslag (Art. 3. 107 tweede lid, Ab).

2. Is mijn composthoop vaker dan 1 of 2 keer per week omgezet?

Ja **2 punten**

Nee Gebruik de zelfscan verantwoorde mestopslag (agrarische bedrijfsstoffen) omdat het organisch restmateriaal niet composteert zonder regelmatige omzetting. Uw hoop valt onder agrarische bedrijfsstoffen. **0 punten**

i Door het 1 of 2 keer per week omzetten van de opslag kunnen de aërobe bacteriën hun werk doen en van de opslag compost maken. Het omzetten zorgt er eveneens voor dat de compost niet te warm wordt en verbrandt (Art. 3. 107 eerste lid, Ab).

3. Is mijn composthoop GROTER dan 600 m³?

Ja... Ik heb daarvoor geen omgevingsvergunning van mijn gemeente. Verdeel de opslag over meerdere percelen binnen uw bedrijfsvoering en zorg ervoor dat ze onder de 600 m³ blijven. Of vraag een omgevingsvergunning aan. **0 punten**

Ja... en ik heb daarvoor een omgevingsvergunning van mijn gemeente. **2 punten**

Nee **2 punten**

i Voor opslagen groter dan 600 m³ dient u een omgevingsvergunning aan te vragen bij uw gemeente omdat opslagen van een dergelijke omvang een grotere belasting voor de bodem betekenen en grotere risico's op geuroverlast met zich meebrengen (Zie: bijlage I, onderdeel C, onderdeel 28.10, onder 28, van het Besluit omgevingsrecht (Bor)).

4. Ligt mijn composthoop binnen de bebouwde kom verder dan 100 meter van een woning?

Ja 2 punten

Nee Verplaats de opslag naar een plek meer dan 100 meter van een woning. 0 punten

i Een composthoop die te dicht bij een woning ligt, kan ontoelaatbare geurhinder veroorzaken (wet, art.3.108, eerste lid, onder a, Ab en 6.24 q overgangsrecht).

5. Ligt mijn composthoop buiten de bebouwde kom verder dan 50 meter van een woning?

Ja 2 punten

Nee Verplaats de opslag naar een plek die meer dan 50 meter van een woning ligt. 0 punten

i Een composthoop die te dicht bij een woning ligt, veroorzaakt ontoelaatbare geurhinder (wet, art.3.108, eerste lid, onder b, Ab en 6.24 q overgangsrecht).

6. Ligt mijn composthoop op minstens 5 meter afstand van de insteek van de sloot/oppervlaktewater?

Ja 2 punten

Nee Verwijder of verplaats uw opslag naar minstens 5 meter vanaf de insteek van het oppervlaktewater. 0 punten

i Dit is nodig omdat composthoppen die te dicht bij het water geplaatst zijn, risico opleveren dat het percolaatwater via neerslag of op een andere manier naar het water stroomt en dat levert vervuiling op en verstikking van het leven in de sloot (wet, art.3.110, Ab).

Voor composthopen kleiner dan 600 m³, die korter liggen dan 9 maanden

7. Is mijn composthoop goed afgedekt tegen neerslag met een antiworteldoek of vezeldoek?

Ja 2 punten

Nee Dek uw composthoop - in elk geval van 1 november tot en met 1 maart - af met een antiworteldoek of vezeldoek. 0 punten

i Om het ontstaan van percolaatwater door neerslag en hierdoor verontreiniging van de bodem te voorkomen, moet de opslag zijn afgedekt met een antiworteldoek of vezeldoek (wet, art.3.95 tweede lid, Ar).

Let op: ligt uw opslag langer dan 9 maanden dan is de periode van het verplicht afdekken ook langer namelijk al vanaf september (tot maart).

8. Ligt mijn composthoop op een absorberende onderlaag van tenminste 15 cm?

Ja 2 punten

Nee Zo niet, leg er een absorberende onderlaag van minstens 15 cm onder die ten minste 25% organische stof bevat. (stro of turf). 0 punten

i Een absorberende onderlaag is nodig omdat het percolaatwater dan opgenomen wordt in deze onderlaag, in plaats van terecht te komen in bodem of grond- en oppervlaktewater. Als de opslag langer dan 9 maanden ligt, houd de composthoop dan afgedekt in de periode van 1 september tot 1 maart om te voorkomen dat de absorberende onderlaag verzadigd raakt en doorslaat (wet, art.3.9 onder derde lid, onder a, Ar).

8b. Ik verwijder de absorberende onderlaag nadat ik de compost uitrijd.

Ja 2 punten

Nee Verwijder deze alsnog, en rijd deze met de compost uit. De in deze laag opgeslagen nutriënten gaan dan niet verloren. 0 punten

i Omdat een onderlaag na gebruik verzadigd is, werkt deze niet meer voor de opvang van percolaatwater en dient dus vervangen te worden bij een nieuwe opslag (wet, art.3.95 onder derde lid onder b, Ar).

Percolaatwaterlozingen

9. Ik loos percolaatwater op het oppervlaktewater.

Ja Beëindig dit per direct, demp de eventuele greppels en haal de eventuele pvc-pijpen weg en vang het percolaatwater op in een vloeistofdichte opvangvoorziening. 0 punten

Nee 2 punten

i Het lozen van percolaatwater, bijvoorbeeld omdat u een greppeltje heeft gegraven naar de sloot, is heel schadelijk voor het oppervlaktewater. De meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen en zware metalen worden rechtstreeks op het oppervlaktewater geloosd. Door de aanwezigheid van grote hoeveelheden meststoffen kan een stinkende zuurstofloze sloot ontstaan hetgeen tot stankoverlast leidt en waarin nauwelijks leven mogelijk is. De aanwezige zware metalen en gewasbeschermingsmiddelen verstoren het ecologisch evenwicht in het oppervlaktewater, waardoor de biologische diversiteit afneemt. Dit is slecht voor de waterkwaliteit en dus uiteindelijk slecht voor uw gewas (wet, art.6.2 van de Waterwet).

10. Bevinden zich bij de opslag donker gekleurde plassen op de onafgedekte, onbeschermde bodem?

Ja Haal deze plassen onmiddellijk weg, bijvoorbeeld met een vacuümwagen en rijd het percolaatwater gelijkmatig uit over uw land. Gebruik voortaan een absorberende onderlaag van minimaal 15 cm of een vloeistofkerende vloer. En dek uw composthoop af. 0 punten

Nee 2 punten

i Als je donkergekleurde plassen ziet, is het percolaatwater en dat is schadelijk voor het milieu, het veroorzaakt verontreiniging van de bodem door nutriënten, zware metalen en gewasbeschermingsmiddelen (wet, art.13 Wet Bodembescherming).

11. Ik loos percolaatwater in het vuilwaterriool.

Ja Beëindig dit per direct. Vang het percolaatwater op in een vloeistofdichte voorziening en rijd het percolaatwater gelijkmatig uit over uw land. Gebruik voortaan een absorberende onderlaag van minimaal 15 cm. En dek uw composthoop af. 0 punten

Nee 2 punten

i Het percolaatwater dat u loost in het riool bevat zouten, gewasbeschermingsmiddelen en zware metalen. Een biologische rioolwaterzuiveringsinrichting kan deze stoffen niet uit het afvalwater verwijderen. Deze schadelijke stoffen loost u dus indirect op het oppervlaktewater. Bovendien tasten deze stoffen het rioolwaterstelsel aan (art 3.47 eerste lid, Ab).

EXTRA!

De tienpuntenvraag

12. Er is nergens percolaatwater op mijn perceel (bruine vloeistof, of regenwater vermengd met perssappen).

Inderdaad, niets te zien. 10 punten!

Helaas, er zijn wel plassen percolaatwater. Voer het percolaatwater af door het gelijkmatig over de bodem te verspreiden. Vervang de absorberende laag, dek de hoop beter af, gebruik de compost eerder. Overweeg een composteerder in te schakelen. 0 punten

i Het kan voorkomen dat u uw uiterste best heeft gedaan en dat er toch percolaatwater te zien is. Omdat percolaatwater zo schadelijk is voor bodem, grond- en oppervlaktewater dient u er alles aan te doen om ervoor te zorgen dat u het milieu beschermt (Zorgplicht, art 2.1 Ab).

Puntentelling

Tel alle punten bij elkaar op en kijk op de achterkant wat uw score is.